

Voorwoord

Rome en de Romeinen

Dit verhaal speelt in Rome, ongeveer 2000 jaar geleden.

Rome was toen een rijke stad, met prachtige gebouwen. Zoals paleizen voor de keizers, voor de Senaat en voor de grote legeraanvoerders.

Er waren mooie tempels voor de vele goden.

En er waren badhuizen en theaters.

Rome was zo rijk door het leger. De Romeinse soldaten hadden grote stukken van Europa veroverd. En een deel van Afrika en Azië.

Uit die gebieden namen ze kostbaarheden van de overwonnen volken mee terug naar Rome.

Zoals goud, zilver, ivoor en edelstenen.

Maar ze namen ook mensen mee. Sterke jongens en mooie meisjes. Rijke Romeinen gebruikten hen als slaaf.

Er woonden natuurlijk niet alleen maar rijke mensen in Rome.

De vele slaven, bijvoorbeeld, hadden helemaal niets. Zij waren afhankelijk van hun meesters.

Er was ook een groep mensen die wij nu ‘gewoon’ zouden noemen. Niet arm en niet rijk. Zij woonden in een eigen huisje rond een binnenplaats.

Maar de grootste groep Romeinen woonde met hun hele familie in één kamer, zonder keuken, zonder wc, zelfs zonder kraan. Wij zouden hen nu arm noemen, maar in het Oude Rome was dat heel normaal.

Ten slotte waren er nog de bedelaars (vaak gehandicapten), die op straat leefden. Zij hadden het heel slecht.

Geloof en bijgeloof

In het leven van de Romeinen waren de goden heel belangrijk.

De Romeinen dachten dat de goden het leven van de mensen bepaalden.

Als de goden boos op je waren, dan gebeurden er slechte dingen met je.

En als de goden van je hielden, dan zorgden ze ervoor dat het goed met je ging.

De Romeinen probeerden dan ook altijd om de goden gunstig te stemmen.

Vooraf door offers te brengen. In elke plaats stond wel een tempel(tje) voor de goden.

In de grote, belangrijke steden van het Romeinse Rijk stonden enorme tempels.

Ook voorouders waren heel belangrijk voor de Romeinen. Het Latijnse woord voor ‘voorouders’ is *lares*.

In elk Romeins huis stond een klein altaar voor de *lares*. De *lares* moesten de familie beschermen.

En dan was er nog de ‘amulet’.

Dat was een voorwerpje van brons, leer, hout of gebakken klei. Het werd aan een bandje om de hals gedragen. De Romeinen dachten dat een amulet je beschermde tegen ziektes en ander kwaad. Ook edelstenen, muntjes of botjes van dieren konden als amulet gebruikt worden.

De taal

De Romeinen spraken Latijn.

Latijn is lange tijd de belangrijkste taal van de wereld geweest.

Tot in de 19de eeuw werden veel boeken in het Latijn geschreven, bijvoorbeeld studieboeken.

Als je die boeken wilde lezen, dan moest je dus Latijn leren.

In veel talen zitten dan ook nog steeds Latijnse woorden. Ook in het Nederlands! Bijvoorbeeld: agenda, bonus, centrum, dictator en museum.

Bronnen

Er zijn veel verhalen over het ontstaan van Rome. Een historisch juist of oorspronkelijk verhaal is er niet. Voor *Romeinse tweeling* heb ik de meest romantische delen gekozen uit de verhalen die ik heb kunnen vinden.

Het verhaal van Gaius en Julia heb ik verzonnen. Om het zo echt mogelijk te maken, heb ik het boek gebruikt van C. Laes en J. Strubbe (2008): *Jonge jaren, wilde haren? De jeugd in het Romeinse Rijk*.

De verhalen heb ik laten meelezen door mijn goede vriend en collega, de historicus Jan Koster. Ik dank hem voor zijn waardevolle opmerkingen. Via hem ben ik ook in contact gekomen met professor Fik Meijer. Hem dank ik voor de informatie over de ‘onzichtbare Romeinen’, de grote groep zeer armen die je bijna niet tegenkomt in de literatuur over het Oude Rome.

Marian Hoefnagel, augustus 2015

Deel 1

De eerste Romeinse tweeling

*Een oud godenverhaal
over het ontstaan van Rome*

1.

De god Mars loopt met zijn speer door het bos.
Hij ziet er sterk en woest uit. Heel sterk en heel woest.

Dat moet ook, want hij is de god van de oorlog.
Soldaten die gaan vechten, vragen altijd aan Mars of hij ze wil helpen.

En dat doet Mars meestal ook. Want Mars vindt het heerlijk om te vechten.

Hij wil altijd laten zien dat hij de sterkste is.

Toevallig loopt in hetzelfde bos een mooi meisje:
Silvia. Silvia is een Vestaalse maagd.

Zij woont bij de tempel van de godin Vesta.

Samen met andere mooie meisjes moet Silvia zorgen voor het vuur van de tempel.

Het is heel belangrijk dat het vuur altijd blijft branden.

Want zodra het vuur uitgaat, zullen er verschrikkelijke dingen gebeuren.

Wat voor dingen, dat weet niemand precies.

Maar dat die dingen verschrikkelijk zullen zijn, dat weet iedereen heel zeker.

Silvia heeft een grote vaas bij zich. Daarmee gaat ze water halen.

Helder, koud water uit de bron in het bos.
Silvia loopt zachtjes te zingen.
Ze is blij dat ze bij de tempel woont, samen met de andere meisjes.
Jaren geleden is ze uitgekozen, toen ze nog heel jong was.
Toen werd ze officieel een Vestaalse maagd.
Dat was een grote eer voor haar en voor haar familie.
Want alleen de allermooiste meisjes uit de allerbelangrijkste families mogen in de tempel van Vesta werken.
Vesta, de godin van het vuur.
Het werk dat Silvia moet doen in de tempel is niet moeilijk.
Zorgen voor het vuur, en zorgen voor het eten en drinken. Nou, dat kan ze wel.

Bij de bron buigt Silvia voorover, om haar vaas in het water te houden.
Ze hoort het water zachtjes stromen en doet even haar ogen dicht.
Heerlijk is het hier, bij de bron in het bos ...
Precies op dat moment slaat iemand twee sterke armen om haar heen.
‘Dag Silvia, schone maagd van Vesta’, zegt een zware mannenstem.

Silvia schrikt zo erg dat ze de vaas laat vallen.

Ze draait zich om.

‘Wie ... wie ... bent u?’, stottert ze.

‘Ik ben de sterkste van de hele aarde en de hemel’, roept de man. ‘En dat zal ik je laten zien.’

Silvia is heel bang, maar dat wil ze niet laten merken.

‘De sterkste van de aarde en de hemel, dat kan niet’, zegt ze dapper. ‘Want dat is de god Mars.’

De man grinnikt.

‘En wie denk je dat ik ben?’, vraagt hij.

Hij pakt zijn speer en gooit die een eind het bos in.

De speer gaat door wel tien bomen heen, die allemaal in tweeën breken.

Silvia’s ogen worden groot van verbazing en angst.

Ze begrijpt dat ze de god Mars is tegengekomen.

En ze begrijpt ook dat ze in gevaar is.

In groot gevaar.

‘Goden, laat me niet in de steek!’, roept ze nog.

En: ‘Grote godin Vesta, help me!’

Maar Vesta kan niet helpen. En ook de andere goden kunnen dat niet.

Want tegen de sterke Mars kan niemand op.

Lachend rukt Mars de witte tuniek van Silvia’s lichaam, en hij gooit haar op de grond.

2.

Negen maanden later krijgt Silvia een tweeling.

Helemaal alleen, midden in de nacht.

Twee mooie, gezonde jongetjes liggen naast haar op het bed.

Silvia kijkt naar de baby's met tranen in haar ogen.

'Jullie zijn zo mooi', zegt ze zachtjes. 'En jullie zullen een prachtig leven hebben.

Want jullie vader is een god en hij zal altijd voor jullie zorgen.'

Ze zegt niet hardop wat ze denkt: Maar jullie zullen geen moeder hebben, omdat ik zal moeten sterven.

Negen maanden lang heeft Silvia haar geheim kunnen bewaren.

Niemand wist dat ze zwanger was.

Maar nu zal haar geheim toch uitkomen.

Van tevoren had ze bedacht dat ze haar baby zou doden en begraven.

En dan zou ze gewoon een Vestaalse maagd kunnen blijven. Want niemand zou weten dat ze zwanger was geweest.

Maar nu, nu de tweeling naast haar ligt, nu kan ze het niet.

De baby's zijn zo lief en zo mooi ...

Silvia zucht.

Ze zal levend begraven worden, of in de rivier worden gegooid.

Want dat gebeurt met Vestaalse maagden die zich niet aan de regels houden.

En Silvia heeft zich niet gehouden aan de allerbelangrijkste regel voor een Vestaalse maagd: maagd blijven.

Daar kon ze natuurlijk niets aan doen.

Maar, ja, regels zijn regels.

Nu vindt Silvia haar eigen leven niet eens zo belangrijk.

Als haar tweeling maar in leven blijft ...

Als haar kinderen maar goed verzorgd zullen worden ...

Maar helaas.

Net als hun arme moeder, moeten ook de kleine jongetjes sterven.

Net als hun arme moeder, zullen ze in de rivier worden gegooid.

Dat heeft de baas van de tempel beslist.